

СИЛАБУС

«Зовнішньополітичні процеси в країнах Європи та Північної Америки»

(назва навчальної дисципліни)

Викладач

Миколенко Дмитро Валерійович

Доктор історичних наук, доцент

е-пошта: dmykolenko@karazin.ua

телефон: 0577075547

часи роботи: _____

Академічний період

_____ семестр 2020/2021 н.р.

Академічні години

дні тижня

час проведення за розкладом

Місце проведення

Аудиторія , майдан Свободи,

Навчальне навантаження

3 кредитів ЄКТС, 90 годин

Пререквізити:

здля успішного освоєння курсу студент має володіти базовими знаннями щодо практик і механізмів реалізації зовнішньої політики.

Постреквізити:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

Знання:

РН1. Демонструвати фундаментальні знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН4. Демонструвати поглиблені знання проблем міжнародної та національної безпеки, міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів, підходів, способів та механізмів забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН5. Демонструвати знання про природу міжнародних комунікацій, проблеми розвитку держав та міжнародних регіонів у глобальному, регіональному та локальному контекстах.

РН 7. Визначати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові й інші ризики у сфері міжнародних відносин.

РН 8. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН 11. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин та світової політики.

РН 12. Оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

РН 14. Проводити підготовку, розробку та реалізацію проектів прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики, регіоналізму та міжнародних комунікацій.

РН 15. Виконувати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики, міжнародних комунікацій, міжнародних проектів.

Навички комунікації:

РН16. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН17. Брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору.

РН18. Доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародних відносин.

Автономія і відповідальність

РН19. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

РН20. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

РН21. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.

Знання:

РН 23 – сучасних змін та рівня розвитку соціального, економічного та політичного життя європейських країн;

РН 24 – пріоритетів ефективності регіональної політики в країнах Європи;

Уміння:

РН 26 – оцінювати ефективність регіональної політики в країнах європейського типу;

РН 28 – здійснювати аналіз сучасних змін та розвитку соціального, економічного та політичного життя європейських країн;

РН 29 – використовувати сучасні методи та підходи до забезпечення ефективної регіональної політики в країнах європейського типу.

Мета дисципліни – ознайомлення студентів з основними загальними і специфічними національними тенденціями зовнішньої політики країн Північноатлантичної цивілізації щодо України.

Завдання дисципліни:

Формування таких загальних компетентностей

ЗК1. Знання та розуміння предметної області спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та професійної діяльності за фахом.

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Формування наступних фахових компетентностей

СК1. Поглиблені знання про природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Поглиблені знання про природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

СК3. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Здатність виробляти підходи до розв'язання проблем і завдань у сфері міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки, зовнішньої політики, організовувати та здійснювати наукові дослідження проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати наукові доповіді, здійснювати їх публічну апробацію.

СК7. Розуміння особливостей розвитку країн та регіонів світу, сутності процесів глобалізації, сучасних глобальних та регіональних процесів, включаючи процеси європейської та євроатлантичної інтеграції.

Інформаційні ресурси:

Основна література

1. Макаренко Є. А., Погорська І. І., Рижков М. М. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. К.: Центр вільної преси, 2014. 472 с.
3. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз. проблеми. прогнози) / За ред. Троян С.С. К., 2014. 189 с.
5. Макаренко Є. А., Погорська І. І., Рижков М. М., Чекаленко Л. Д. та ін. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. К.: Центр вільної преси, 2014. 472 с.

6. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика: системна історія 1914–2014 років: навч. посіб. Миколаїв: Іліон, 2014. 243 с.
7. Самойлов О.Ф. Глобалізація як культурно-історичне явище (кінець XX – початок XXI ст.). К.: КиМУ, 2015. 282 с.
8. Стратегічне партнерство в зовнішній політиці США, ЄС та країн латиноамериканського регіону: зб.н.п. / За заг. ред. к.і.н., доц. С.В. Толстова. К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2016. 145 с.
9. Троян С. С. Зовнішня політика у постбіполярному світі (Аналіз. Проблеми. Прогнози). К., 2014. 189 с.

Допоміжна література

1. Андріянова Н. М. Трансформація діяльності НАТО після закінчення "холодної війни". Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. 2018. № 1. С. 113–119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpcvdsd_2018_1_21
2. Атлангириев И. Динамика развития внешней политики Италии в конце XX – начале XXI вв. Диссертации по гуманитарным наукам. URL: <http://cheloveknauka.com/dinamika-razvitiya-vneshney-politiki-italii-v-kontse-xx-nachale-xxi-vv#ixzz5viTOad00>
3. Баверез Н. Падающая Франция. URL: http://www.globalaffairs.ru/book/n_3244
4. Битар К. Две навязчивые идеи Франции: Германия и упадок URL: http://www.inoforum.ru/inostrannaya_pressa/dve_navyazchivye_idei_francii_germaniya_i_upadok
5. Вдовиченко В. Взаємозв'язок атлантизму та європеїзму у зовнішній політиці Італії (1992–2001 рр.). Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. 2012. Вип. 21. С. 244–265. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mzu_2012_21_16
6. Габро І. Особливості використання засобів та інструментів медіа-дипломатії в зовнішній політиці Великобританії та Німеччини. Міжнародні відносини. 2017. № 15. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3124
7. Джуліані Ж. Д. Розчаровані європейці, або як Франція дивиться на кризу у Європі. Зовнішні справи: Суспільно-політичний журнал. 2013. № 6. С. 19.
8. Европейский союз – ведущая интеграционная группировка мира. URL: <http://www.grandars.ru/student/mirovaya-ekonomika/es.html>
9. Игнатченко И. Саркози примеряет треуголку Бонапарта URL: http://nvo.ng.ru/wars/2011-07-22/12_france.html
10. Італія у другій половині XX – на початку XXI ст. Всесвітня історія. Навчальний посібник. URL: https://pidruchniki.com/1577111540940/istoriya/italiya_drugiy_polovini_pochatku_xxi
11. Кіндратець О. М. Зміна ролі міжнародних організацій в умовах глобалізації. URL: <http://sevtu.com.ua/jspui/bitstream/123456789/1839/1/politiolog.52.2003.88-97.pdf>
12. Ковлер А. Европейская интеграция: впечатляющие результаты «федерализации» и обостряющиеся проблемы. Труды Института государства и права Российской академии наук. (Политика и политические науки). 2016. С. 35–60. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/evropeyskaya-integratsiya-vpechatlyayuschie-rezultaty-federalizatsii-i-obostryayuschie-sya-problemy>
13. Копійка В. В. Великобританія у Європейському Союзі: очікування та наслідки. Науковий вісник Дипломатичної академії. 2001. Вип. 5. С. 169–176.
14. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2002. 448 с.
15. Косенко С. «Мягкая сила» как фактор культурной дипломатии Франции. Знание. Понимание. Умение. 2014. № 1. С. 114–125. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/myagkaya-sila-kak-faktor-kulturnoy-diplomatii-frantsii>
16. Крушинський В. Ю. Британська Європа чи Європейська Британія. Великобританія в європейських інтеграційних процесах. К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. 214 с.
17. Кулиш Я. Актуальные проблемы интеграции стран Западной Европы. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/aktualnye-problemy-integratsii-stran-zapadnoy-evropy>
18. Луценко А. В., Піскорська Г. А. «М'яка сила» в сучасній геополітиці. К., 2011. 216 с.

19. Малиновська Н. В. Зовнішньополітична стратегія Франції в багатополарному світі на зламі XX – XXI століття. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (22). 2014. С. 144–148. URL: http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/17095/1/20_Malynovska.pdf
20. Нагорнов В. А. «Мягкая сила» по-французски. Вестник международных организаций 2014. Т. 9. № 2. С. 167–189. URL: <https://iorj.hse.ru/2014-9-2/125048873.html>
21. Основные этапы Европейской интеграции после второй мировой войны. URL: http://www.ipolitics.ru/articles/exams/istoriia/osnovniie_etapii_evropejskoij_integratsii_posle_v.shtml
22. Основные этапы развития интеграционных процессов в Европе. URL: <https://lawbook.online/evropeyskoe-pravo-uchebnik/osnovnyie-etapyi-razvitiya-integratsionnyih-58188.html>
23. Питухина М. Европейский вектор внешней политики Италии в конце XX – начале XXI века: проблемы и перспективы: диссертация ... кандидата политических наук: 23.00.04. С.-Петербург. гос. ун-т. Санкт-Петербург, 2008. 158 с. URL: <http://www.dslib.net/glob-razvitie/evropejskij-vektor-vneshnej-politiki-italii-v-konce-xx-nachale-xxi-veka-problemy-i.html>
24. Погорська І. І. США: місія здійснима? Праксеологія творення глобального світу. Київ: Грамота, 2009.
25. Погорська І. І., Лакішик Д. М. Зовнішня політика адміністрації Б. Обама в контексті американського глобального лідерства. Проблеми міжнародних відносин. К.: КиМУ, 2011. Вип. 2. С. 179–192.
26. Погорська І. І., Лакішик Д. М. Стратегічний старт нової американської адміністрації. Зовнішні справи. 2009. № 4. С. 13–16.
27. Подцероб А. Б. Барак Обама и политика США на Ближнем Востоке. Институт ближнего Востока. URL: www.iimes.ru/rus/stat/2009/28-06-09a.htm.
28. Резолюция 1973. Совет Безопасности ООН. 2011. URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N11/268/41/PDF/N1126841.pdf>
29. Розумюк В. Культурно-пропагандистський вимір сучасної зовнішньої політики США. Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Львів: Львівський національний політехнічний інститут, 2006. Вип. 17. С. 28–33.
30. Садовенко А. П. Франція на порозі XXI століття. К.: Товариство «Знання» УРСР, 1991. 48 с.
31. Сєвекіна О. На відміну від ідей інтеграції. Президентські вибори у Франції як референдум для Європейського Союзу щодо його подальшого розвитку. Політика і час. 2002. №6. С. 12–19.
32. Сущенко Р. Зовнішня політика Франції: нові пріоритети, старі підходи (28.08.2015). Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-sushchenko/2119019-zovnisna-politika-francii-novi-prioriteti-stari-pidhodi-28082015.html>
33. Тищенко-Тишківцев О. М. Трансформація публічної дипломатії Сполучених Штатів Америки: від легітимізації «жорсткої сили» до побудови діалогу зі світом. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: 36. наук. праць. К.: ІВЦ «Політехніка». 2009. № 4. С. 28–32.
34. Трофименко М. Традиційна та публічна дипломатія Великої Британії. Вісник Маріупольського державного університету. 2014. Серія Політологія і історія. Вип. 10. С. 123–133. URL: http://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/484/1/trad_ta_publ_dyplomatiia.pdf
35. Уткин А. И. Американская стратегия для XXI века. М.: Логос, 2000.
36. Филимонов Г. «Мягкая сила» культурной дипломатии США. Москва: РУДН, 2010. С. 105.
37. Франция. В поисках новых путей. Москва: Издательство «Весь Мир», 2007. 624 с.
38. Цветкова Н. Публичная дипломатия США от мягкой силы к диалоговой пропаганде. Международные процессы. Том 13. № 3. С. 121–133. URL: <http://intertrends.ru/system/Doc/ArticlePdf/1248/A7xHW3zLY9.pdf>
39. Чекаленко Л. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: Навчальний посібник. М. А. Кулініч, Н. О. Татаренко, В. Г. Циватий, за наук. ред. Л. Д. Чекаленко. К.: ДАУ, 2013. 628 с.
40. Шевчук О.В. Зовнішньополітичні пріоритети адміністрації Б.Обама. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер.: Політологія, 2013. т. Т. 212. Вип. 200. С. 9–13.

41. Шергін С.О. Тихоокеанська стратегія Вашингтона: від Клінтона до Обами. Дослідження світової політики. 2011. Вип. 4 (57). С. 28–36.
42. Яковенко Н. Л. Велика Британія в сучасній системі міжнародних відносин: заявка на європейське лідерство. К.: Наук. світ, 2003. 227 с.
43. Cull N. The Future Of American Cultural Diplomacy. University of South California. URL: <http://uscpublicdiplomacy.org/>
44. Discours de M. Jacques CHIRAC, Président de la République, devant le comité des Présidents de l'Assemblée parlementaire de l'UEO et les auditeurs de l'IHEDN. Palais de l'Elysée, 30 mai 2000. URL: http://www.jacqueschiracasso.fr/archiveselysee.fr/elysee/elysee.fr/francais/interventions/discours_et_declarations/2000/mai/fi002626.html
45. Kiehl W. (ed.). America's Dialogue with the World. Washington DC: Public Diplomacy Council. 2006. URL: <http://www.nyu.edu/>
46. Operation Odyssey Dawn (Libya): Background and Issues for Congress. March 30, 2011. URL: <http://fas.org/sgp/crs/natsec/R41725.pdf>
47. Under Secretary for Public Diplomacy and Public Affairs. U.S. Department of State. Режим доступу: <http://www.state.gov/>
48. What is Public Diplomacy? The USC Center on Public Diplomacy. URL: <http://uscpublicdiplomacy.org/>

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Організація північноатлантичного договору. URL: <http://www.nato.int/cps/uk/natohq/index.htm>
2. Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua>
3. European Union Portal. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Portal:European_Union
4. European Union. URL: <https://europa.eu/>
5. NAFTA.now.org. URL: <http://www.naftanow.org/>

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Дисципліна складається із 10 годин лекцій, 10 годин семінарських занять, 70 годин самостійної роботи (ознайомлення із відповідною літературою).

Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Передбачається зарахування результатів навчання у разі, якщо студент прослухав аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проєктів Жан-Моне модуль, K1 тощо, у межах якого вивчалась така ж дисципліна (його частину), або слухачем такого ж дистанційного курсу на платформі Prometheus, Coursera тощо, і при цьому має підтвердження – сертифікат про результати навчання.

Списування під час залікової роботи заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є важливим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Протоколи комунікації

Програма і силабус курсу розміщено на сайті кафедри туристичного бізнесу і країнознавства. Комунікації із викладачем можна вести через електронну пошту та телеграм-канал курсу, а також сайт дистанційного навчання Каразінського університету, на якому представлено відповідний курс.

Студенти мають регулярно перевіряти зазначені канали комунікації з періодичністю не менше одного разу на тиждень.

Форми контролю та критерії оцінювання

Методи контролю

1. Участь у семінарських заняттях. Усна відповідь на представлені у програмі питання. Максимальна сума балів, яку може отримати студент за підсумками семінарських занять – 60 балів, 12 – за кожне. Бали нараховуються за активну участь в обговоренні представлених питань, дискусію, відповіді на основні і додаткові запитання.
2. Підсумковий дворівневий контроль. Письмова відповідь на представлені у програмі питання. Максимальна кількість балів, які може одержати студент – 40.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Залік	Сумма	
Поточний контроль самостійної роботи на семінарських заняттях				Разом			
T1	T2	T3	T4	T5	60	40	100
12	12	12	12	12			

Критерії оцінювання

Семінарські заняття

Оцінка 55–60 балів передбачає повне і впевнене засвоєння матеріалу, знання основних джерел і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

40–54 бали виставляється за впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

1–39 балів передбачає часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал курсу.

Залікова робота

Оцінка 35–40 балів передбачає повне і впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

30–34 бали виставляється за впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

20–29 балів передбачає виконання всіх вимог до оцінки «В», за наявності принципових помилок при викладенні засвоєного матеріалу або неповних висновків.

10–19 балів виставляється за часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

1–9 балів передбачає виконання всіх вимог до оцінки «D», а також, коли у студента виникають проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал, передбачений програмою курсу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої системи оцінювання	для дворівневої системи оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

КАЛЕНДАР КУРСУ
«Зовнішньополітичні процеси в країнах Європи та Північної Америки»

№ тижня (дні тижня)	Тема	Форми організації навчання	Кількість годин	Завдання для самостійної роботи
1 семестр 2020 – 2021 навчального року				
1	Україна у зовнішній політиці США	Лекція	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
	Україна у зовнішній політиці США	Семінарське заняття	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
2	Сучасні британсько-українські відносини	Лекція	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
	Сучасні британсько-українські відносини	Семінарські заняття	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
3	Україна у зовнішній політиці Франції	Лекція	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
	Україна у зовнішній політиці Франції	Семінарські заняття	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
4	Україна у зовнішньополітичному курсі ФРН	Лекція	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
	Україна у зовнішньополітичному курсі ФРН	Семінарські заняття	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
5	Італійсько-українські відносини	Лекція	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
	Італійсько-українські відносини	Семінарські заняття	2	Ознайомлення з рекомендованою літературою з теми
	КАНІКУЛИ			